

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Alternativní způsoby řešení sporů v nekomerčních netrestních věcech

Osnova pro kurs CBB302K Alternativní řešení sporů

Zdeněk Kapitán

Dokumenty I

- občanský soudní řád
- zákon o rozhodčím řízení
- Úmluva o právech dítěte (v č. 104/1991 Sb.)
- Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (v č. 34/1998 Sb.)
- Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení (v č. 43/2000 Sb. m. s.)
- Evropská úmluva o výkonu práv dětí (v č. 54/2001 Sb. m. s.)
- Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí (v č. 141/2001 Sb. m. s.)
- nařízení Brusel IIa

Dokumenty II

- Doporučení R(98)1 Výboru ministrů Rady Evropy členským státům k mediaci ve věcech rodinných
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/52/ES o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění
- Směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách
- Doporučení Evropské Komise č. 98/257/ES o zásadách platných pro orgány odpovědné za mimosoudní řešení spotřebitelských sporů
- Doporučení Evropské Komise č. 2001/310/ES o zásadách pro mimosoudní orgány při řešení spotřebitelských sporů dohodou.

Dílčí témata přednášky

- definice mediace (pro nekomerční netrestní věci)
- trendy ve vývoji úpravy
- ADR a spotřebitelské právo
- mediační aktivity v oblasti rodinného práva
- činnost Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí a jeho zkušenosti s mediací (vyjednáváním) napříč jeho agendami

Tato prezentace zahrnuje pouze osnovu tématu. Při studiu věnujte pozornost dokumentům, se kterými bude pracovat výklad realizovaný podle této prezentace.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Obecné otázky

Definice mediace

- Různé prameny se různí; v definici je často zahrnována různá míra institucionalizace mediace

- Minimalistická definice:

Mediace je zprostředkování komunikace mezi zúčastněnými subjekty s využitím vnější intervence, jejímž cílem je dosažení konsenzuálního řešení již nastalého či očekávaného konfliktu.

Členění mediace v rodinných věcech

- **Mediace rodinná** - určená pro řešení konfliktů, jež nevyústí v rozpad manželského (partnerského) soužití
- **Mediace rozvodová** - určená pro řešení konfliktů pro případ zániku manželského (partnerského) soužití

Specifika rodinných věcí s mezinárodním prvkem vyžadují korekci uvedené definice ...

Vývoj přístupu k mediaci podle Casalse

1. Nadšené objevení profesionály, kteří se zabývají konflikty v rodině
2. Sdružení profesionálů v asociacích za účelem propagace mediace
3. Okrajová zmínka vhodnosti mediace národním zákonodárstvím
4. Detailní právní úprava národním zákonodárstvím

Trendy v oblasti mediace

Evropské trendy

- 1995 - Evropská konference o rodinném právu (Cádiz)
- čl. 13 Evropské úmluvy o výkonu práv dětí
- Doporučení RE č. 98(1)

Tuzemské trendy

- aktivita Sdružení pro probaci a mediaci v justici (1995)
- Asociace mediátorů České republiky www.amcr.cz
- Unie profesních mediátorů ČR www.uniemediatoru.cz
- návrh zákona o mediaci v netrestních věcech
- (již dříve upavená mediace ve trestních věcech - zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě)

Definice problémových otázek

- podporu mediace lze vnímat pozitivně
 - a) odlehčení soudům
 - b) bezkonfliktní vyřešení situace
- existence zákonné úpravy vede podle empirických zkušeností k podpoře mediace
- obava z přílišné komercializace mediace
- obava z bezvýhradného zajištění dobrovolnosti mediace ve kterékoliv fázi jejího průběhu
- je nutná úprava mlčenlivosti mediátora (negativním projevem je nutná profesionalizace)

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ADR ve věcech spotřebitelských

Principy

- Vztah soukromého a veřejného spotřebitelského práva
- Rozsah použitelnosti rozhodčího řízení
 - problém arbitrability
 - problém implementace směrnice č. 93/13/EHS
- projekt Ministerstva průmyslu a obchodu - třístupňový proces řešení spotřebitelských sporů
 - Kontaktní místo - podání informací
 - Mediace - smírčí řízení
 - Arbitráž - rozhodčí řízení

Podrobnosti lze najít na <http://www.spotrebitele.info/mimosoudni-reseni/informace-o-mediaci.php>

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Mediační aktivity v rámci rodinného práva

Normativní podklad pro „mediaci“

Možnosti státních orgánů:

- kompetence vyplývající ze závazků podle mezinárodního práva, případně podle obecných ustanovení předpisů regulujících ochranu dětí a rodiny
- § 12 zákona o sociálně-právní ochraně ...
- prétorický smír dle § 67 o. s. ř. ...
- soudní smír dle § 99 o. s. ř. ...
- oprávnění dle § 272 odst. 2 a 3 a 273 odst. 2 a 3 o. s. ř. ...
- pro ÚMPOD např. čl. 7 písm. c) haagské Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí

Upozornění

- nesprávná aplikace shora uvedených ustanovení
- nevýhody autoritativního přístupu k mediaci

Zkušenosti ÚMPOD při mediaci

Viz samostatnou prezentaci.